

از ایده پردازی تا تجاری سازی یک اختراع

گردآورندگان:

مهندس شهاب خزانلی، مهندس علی انصاری، مهندس کامران صفوی

سرشناسه: خزائلی، شهاب، ۱۳۵۲
 عنوان و نام پدیدآور: از ایده پردازی تا تجاری سازی یک اختراع/
 گردآورندگان شهاب خزائلی، علی انصاری، کامران صفوی
 مشخصات نشر: اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری: ۲۰۲ص: مصور(بخشی رنگی)، جدول.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۶۶۰-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه
 موضوع: اختراعات -- رویه
 موضوع: ثبت اختراعات -- ایران
 شناسه افزوده: انصاری، علی، ۱۳۶۲
 شناسه افزوده: صفوی، کامران، ۱۳۶۱
 شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان
 رده بندی کنگره: الف/خ/۱۶/۱۳۹۴
 رده بندی دیویی: ۳۴۷.۰۴۸۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۰۰۱۵۵

از ایده پردازی تا تجاری سازی یک اختراع

مولفان: مهندس شهاب خزائلی، مهندس علی انصاری، مهندس کامران صفوی
 مدیر مسئول: دکتر پیام نجفی
 مدیر تولید: فاطمه دادرس
 طراح جلد: رعنا ستایش
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۴
 همکار: انتشارات اندیشه گویا
 قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

«حق چاپ محفوظ است»

ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)

نشانی: اصفهان، خیابان جی، صندوق پستی: ۸۱۵۹۵۱۵۸

تلفن: ۰۳۱-۳۵۳۵۴۰۰۱، فاکس: ۰۳۱-۳۵۳۵۴۰۶۰

Email: info@khuisf.ac.ir

ISBN-978-964-10-2660-0

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۶۶۰-۰

مرکز فروش: ۰۳۱-۳۲۲۱۹۹۷۸-۹

۱۵	مقدمه
۱۷	فصل اول: ایده پردازی - نوآوری - خلاقیت
۱۸	ایده
۱۸	تفاوت ایده و فکر
۱۸	خلاق بودن ایده
۱۸	شاخص های ارزیابی ایده
۱۹	ویژگی های خلاق بودن ایده
۲۰	شاخص های کارایی ایده
۲۱	روش های جست و جوی ایده پردازی
۲۱	راه های عملی جست و جوی نیاز بازار
۲۲	نوآوری
۲۷	سطح نوآوری
۲۹	خلاقیت
۲۹	ویژگی افراد خلاق
۳۰	روش های سبک خلاقیت و نوآوری
۳۱	مهارت تفکر خلاق
۳۲	مراحل تفکر خلاق
۳۲	ویژگی افراد خلاق
۳۳	ویژگی افراد بسیار خلاق
۳۳	عوامل بازدارنده خلاقیت
۳۴	عوامل تشدید کننده خلاقیت و نوآوری
۳۴	انگیزه های ایجاد خلاقیت
۳۴	انگیزه های بیرونی
۳۵	انگیزه های درونی
۳۵	ابزار های خلاقیت

۲۵	روش چرا
۳۶	روش بارش فکری
۳۷	روش اسکیمر
۳۸	روش کلاه فکری
۴۰	روش سینکتیز
۴۰	روش نوشتن خلاق
۴۲	مهندس خلاقیت به زبان ساده (TRIZ)
۴۲	ابزار TRIZ
۴۴	فواید کاربردهای TRIZ
۴۴	دلایل استفاده از TRIZ
۴۶	تناقض در TRIZ
۴۶	انواع تناقض در TRIZ
۴۸	فصل دوم: مالکیت فکری و معنوی و قوانین مربوط به آن
۴۹	مالکیت فکری
۴۹	مفهوم مالکیت فکری
۵۱	گونه های مختلف مالکیت فکری
۵۲	چگونگی حمایت از مالکیت فکری
۵۳	اهداف نظام از مالکیت فکری
۵۳	قوانین مالکیت فکری در ایران
۵۴	حقوق حمایت شدنی
۵۵	روند حمایت از حقوق مالکیت فکری در سطح ملی و بین المللی
۵۶	سازمان جهانی مالکیت فکری
۵۶	تاریخچه
۵۷	وظایف سازمان

۵۸	مصادیق حقوق مالکیت فکری
۵۸	شرایط عضویت
۵۸	ارکان سازمان
۵۹	معاهدات بین المللی در زمینه مالکیت معنوی
۶۰	بعضی از تعاریف مربوط به مالکیت فکری
۶۳	فصل سوم: مفهوم اختراع و مراحل ثبت آن
۶۴	اختراع
۶۴	انواع اختراع
۶۵	تفاوت اختراع و نوآوری
۶۶	مخترع
۶۶	آشنایی با مفهوم حق اختراع
۶۷	مروری بر مباحث حق اختراع
۶۹	شرایط ثبت اختراع
۷۱	تحلیل و نکات مربوط به ثبت اختراع
۷۳	حق تقدم
۷۳	شیوه ثبت اختراع در ایران
۷۳	مزایای حقوق ثبت اختراع
۷۴	حمایت از نرم افزارهای کامپیوتری
۷۴	سایر اقدامات قانونی حمایت از محصولات
۷۵	نابیندگی اختراع
۷۶	اقامه دعوی برای بطلان نابیندگی اختراع
۷۸	انواع گروه تخصصی اختراع
۷۹	جستجوی اختراعات
۷۹	سایت های جستجو اختراع

۸۱	مدارک لازم جهت ثبت اختراع به نام شخص حقیقی
۸۲	مدارک لازم جهت ثبت اختراع به نام شخص حقوقی
۸۳	مراحل پس از تکمیل اظهارنامه واریه‌ی مدارک ثبت اختراع
۸۳	تایید علمی و ماهوی اختراع
۸۳	شرایط بررسی علمی و ماهوی اختراع
۸۴	مدارک لازم جهت بررسی و تایید علمی و ماهوی اختراع
۸۴	مدارک لازم برای تقاضای ثبت اختراع
۱۰۰	اظهارنامه بین‌المللی
۱۰۰	هزینه‌ها
۱۰۰	آماده‌سازی
۱۰۱	ثبت اختراع در سایر کشورها
۱۰۳	تقاضای حمایت از اختراع
۱۱۱	فصل چهارم: ارزیابی اختراع
۱۱۳	بنیاد ملی نخبگان و وظایف سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
۱۱۳	مقدمه
۱۱۳	فصل اول کلیات
۱۱۵	فصل دوم ارکان
۱۱۸	فصل سوم امور مالی و اداری
۱۱۸	فصل چهارم مقررات متفرقه
۱۱۹	اهداف
۱۱۹	وظایف
۱۲۱	مراحل بعد از ثبت اختراع در اداره کل مالکیت صنعتی کشور
۱۲۳	ارزیابی اختراع

فهرست مهمترین جشنواره های داخلی مخترعان	۱۲۴
معرفی فدراسیون بین المللی مخترعان	۱۲۵
اساسنامه کلی فدراسیون	۱۲۶
 فصل پنجم: کار آفرینی و تجاری سازی اختراع	۱۳۴
مفاهیم کارآفرینی	۱۳۶
تعریف کارآفرینی	۱۳۸
انواع کارآفرینی	۱۳۸
کارآفرین	۱۳۹
کارآفرینی سازمانی	۱۴۱
کارآفرینی اجتماعی	۱۴۲
سیر تکاملی نظریه های کارآفرینی	۱۴۳
کارآفرینی یک دقیقه ای	۱۴۴
تجاری سازی اختراع	۱۴۴
تجاری سازی مستقیم اختراع ثبت شده	۱۴۴
فروختن اختراع به شخص دیگری	۱۴۵
واگذاری مجوز اختراع به دیگران	۱۴۵
فروش بخشی از حق امتیاز اختراع	۱۴۵
ساختار اداری و مراحل مشارکت صندوق در پذیرش طرح	۱۴۶
تبدیل ایده به طرح تجاری	۱۴۷
فواید طرح کسب و کار	۱۴۹
آشنایی با مدل های کسب و کار	۱۴۹
طرح کسب و کار یک صفحه ای	۱۵۰
چشم انداز	۱۵۱

اهداف.....	۱۵۱
استراتژی.....	۱۵۲
برنامه ها.....	۱۵۲
نگارش طرح کسب و کار کامل.....	۱۵۴
نگارش طرح تجاری.....	۱۵۶
تحلیل بازار.....	۱۵۷
مراحل چند تانهِ تِیه بخش مدیریت مالی.....	۱۶۱
روند کار برای کسب و کار.....	۱۶۵
نه گام برای توفیق در.....	۱۶۶
فرآیند ایده تا بازار.....	۱۶۹
عوامل موثر در موفقیت تجاری ساز.....	۱۷۱
فرایند تجاری سازی و فناوری.....	۱۷۱
مراحل تجاری سازی و فناوری.....	۱۷۱
خطر پذیری و عوامل موثر در تجاری سازی فناوری.....	۱۷۲
مهمترین مشکلات تجاری سازی و فناوری.....	۱۷۲
نتیجه گیری.....	۱۷۴
دوره رشد مقدماتی.....	۱۷۵
مرکز رشد.....	۱۷۵
پارک تحقیقاتی.....	۱۷۶
مراکز رشد واحد های فناوری.....	۱۷۶
خدمات قابل ارائه به مراکز مستقر در مرکز رشد.....	۱۷۹
انواع پارک تحقیقاتی.....	۱۷۹
پارک علمی.....	۱۷۹
پارک فناوری.....	۱۸۰

۱۸۰	پارک علم و فناوری
۱۸۰	پیشینه پارک های فناوری
۱۸۱	سرویس های ممتازی ارائه شده در پارک های علمی و فناوری و مراکز رشد
۱۸۲	پیوست (مراحل ثبت اختراع به روایت تصویر)
۱۸۲	راهنمایی نحوه ی تکمیل اظهار نامه
۱۸۲	مالک اظهارنامه
۱۸۲	نمایندگانی فاندینگ
۱۸۳	شخص حقوقی
۱۸۸	دریافت کننده بلاغ ها
۱۹۰	مشخصات مخترع
۱۹۲	مشخصات اختراع
۱۹۲	عنوان اختراع
۱۹۲	خلاصه اختراع
۱۹۲	افشای اختراع در نمایشگاه های رسمی داخلی و بین المللی
۱۹۳	سوء استفاده ی شخص ثابت از حق متقاضی یا مالک قبلی
۱۹۳	آیا اختراع جنبه نرم افزاری دارد؟
۱۹۳	مرجع پیشنهادی شماربرای استعمال
۱۹۴	ادعای حق تقدم
۱۹۵	پرداخت هزینه
۱۹۶	ثبت پیوست ها
۱۹۹	ویرایش اظهار نامه
۱۹۹	تهیه نسخه چاپی اظهار نامه
۲۰۰	پاسخ گویی
۲۰۱	منابع

مقدمه

در عصر فناوری اطلاعات و گسترش روزافزون علم و رشد سریع تکنولوژی در جهان، توجه ویژه به جایگاه پژوهش برای توسعه همه‌جانبه و پایداری در کشور، امری اجتناب‌ناپذیر به‌شمار می‌رود. پویایی علم و پژوهش و پژوهش‌های نوین و نوآوری و توسعه است.

از طرف دیگر، خلاقیت یکی از مشخصه‌های بارز رفتار انسانی است که به‌نظر می‌رسد اسرارآمیزترین ویژگی و در عین حال، حیاتی‌ترین مشخصه در پیشرفت آدمی است. در دوران آموزشی، چه در مدرسه و چه در دانشگاه، هیچ‌گاه به این موضوع که چگونه تفکر خلاق داشته باشیم، توجه نمی‌شود و از دانش‌آموز یا دانشجو یا هنرآموز صرفاً خواسته می‌شود که موضوع‌های ارائه‌شده را همان‌گونه که بیان شده است، دقیق و بدون هیچ خلاقیت و نوآوری به استاد تحویل دهند.

باتوجه به حساسیت‌های سیاسی ایجادشده در سال‌های اخیر، از جمله انرژی هسته‌ای و پیشرفت‌های چشمگیر علمی ایران و نیز بیان مکرر جنبش نرم‌افزاری از زبان رهبر معظم انقلاب، واضح است که بدون فراهم آوردن امکانات در کشور، تحقق این امر میسر نخواهد شد. امروزه ثبت اختراع به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های تکنولوژی کشور مطرح است و بدون توجه به آن، پیشرفت صنعتی و تکنولوژیکی کشور بیهوده خواهد بود؛ زیرا توجه‌نداشتن به زیرساخت تکنولوژی در کشور، به‌مثابه کار زارعی است که بدون رسیدگی به زمین زراعی خود، در انتظار رسیدن بیشترین محصول است.

توجه به توانایی خلاقیت افراد به ویژه قشر جوان و پرهیجان این مرزوبوم، در جهت پیشرفت و تعالی کشور، بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد. از سوی دیگر، جوانان مستعد معمولاً ایده‌های مختلفی در ذهن دارند که متأسفانه نمی‌دانند چطور آن را پرورش دهند و به عمل تبدیل کنند و اطلاعی از چگونگی ثبت اختراع و تجاری‌سازی ایده خود ندارند؛ بنابراین، بر آن شدیم تا کتابی جامع و کاملاً کاربردی از ایده‌پردازی تا تجاری‌سازی اختراع، برای علاقه‌مندان گردآوری کنیم. پدیدآورندگان این کتاب، خود از مخترعان، نوآوران، پژوهشگران و کارآفرینان برتر کشور هستند که عضو بنیاد ملی نخبگان بوده و در جشنواره‌های جهانی اختراعات، افتخار کسب کرده‌اند؛ بنابراین تمام مطالب این کتاب حاصل تجربه‌های آنان محسوب می‌شود.

در فصل این کتاب، به تعریف و شرح ایده‌پردازی و نوآوری و خلاقیت پرداخته شده و به روش‌های سبب آن‌ها اشاره شده است. در فصل دوم، مباحث مالکیت فکری و معنوی و قوانین مربوط به آن بیان شده است. آشنایی با مفهوم اختراع و روش ثبت آن، در فصل سوم آمده است. مبحث ارزیابی اختراع در فصل چهارم بررسی می‌شود و فصل آخر به کارفرمایان و تجاری‌سازی اختراع اختصاص دارد. مراحل ثبت اینترنتی اختراع، برای آموزش اسان به کاربران، به صورت تصویری در قسمت پیوست گنجانده شده است. امید است این کتاب، نیاز اساسی امروز جامعه ایران را برطرف سازد و نقشی هرچند کوچک، در مسرر رشد و تعالی کشور ایفا کند.

گروه مؤلفین:

شهاب حزان، دکتر انصاری، کامران صفوی